

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 157/25

U Luxembourggu 18. prosinca 2025.

Presuda Suda u predmetu C-448/23 | Komisija/Poljska (Nadzor *ultra vires* sudske prakse Suda – Nadređenost prava Unije)

Vladavina prava: time što nije poštovao sudsku praksu Suda, poljski Ustavni sud povrijedio je nekoliko temeljnih načela prava Unije

Sud je također utvrdio da poljski Ustavni sud nije neovisan i nepristran sud, zbog ozbiljnih nepravilnosti u imenovanju triju njegovih sudaca i njegove predsjednice

Poljski Ustavni sud u dvjema je presudama utvrdio da su određene odredbe Ugovorâ, kako ih tumači Sud, protivne nacionalnom ustavu te je izričito naveo da sudska praksa Suda o pravu na djelotvornu sudsku zaštitu¹ prekoračuje ovlasti koje su mu dodijeljene (*ultra vires*). Smatrajući da se tim presudama povređuje nekoliko temeljnih načela prava Unije, uključujući načelo njegove nadređenosti, Europska komisija podnijela je Sudu tužbu zbog povrede obveze protiv Poljske. Sud prihvaća tu tužbu te smatra da Poljska nije ispunila svoje obveze zbog toga što je poljski Ustavni sud povrijedio načelo djelotvorne sudske zaštite i nije poštovao nadređenost, autonomiju, djelotvornost i ujednačenu primjenu prava Unije te obvezujući učinak odluka Suda. Sud također prihvaća Komisijinu tužbu u dijelu u kojem se ona odnosila na ozbiljne nepravilnosti u imenovanju triju sudaca poljskog Ustavnog suda i njegove predsjednice, čime se dovodi u pitanje status tog ustavnog suda kao zakonom ustanovljenog neovisnog i nepristranog suda u smislu prava Unije.

U dvjema presudama od 14. srpnja i 7. listopada 2021. poljski Ustavni sud utvrdio je da određene odredbe Ugovorâ, kako ih tumači Sud Europske unije (u daljnjem tekstu: Sud), nisu u skladu s nacionalnim ustavom. Te su presude donesene u kontekstu sudske prakse Suda o neovisnosti poljskog pravosuđa.

Tim se dvjema presudama u biti isključuje nadležnost koju Sud priznaje nacionalnim sudovima za nadzor zakonitosti postupaka imenovanja sudaca, uključujući rezolucije poljskog Državnog sudbenog vijeća (u daljnjem tekstu: KRS), i za odlučivanje o nepravilnostima počinjenima u tim postupcima². Štoviše, njima se odbijaju privremene mjere koje je Sud odredio u pogledu ustroja i nadležnosti poljskih sudova i postupka pred tim sudovima³.

Europska komisija⁴, smatrajući da je presudama poljskog Ustavnog suda prekršeno načelo djelotvorne sudske zaštite, načela autonomije, nadređenosti, učinkovitosti i ujednačene primjene prava Unije te načelo obvezujućeg učinka sudske prakse Suda, podnijela je Sudu tužbu zbog povrede obveze protiv Poljske.

Komisija u svojoj tužbi također navodi nepravilnosti u imenovanju triju sudaca⁵ i predsjednice poljskog Ustavnog suda⁶. Tvrdi da taj sud nije zakonom prethodno ustanovljen neovisan i nepristran sud.

U svojoj presudi **Sud u potpunosti prihvaća Komisijinu tužbu te utvrđuje da je Poljska povrijedila svoje obveze.**

Sud ističe da je presuda poljskog Ustavnog suda od 7. listopada 2021. protivna načelu djelotvorne sudske zaštite jer se njome, protivno sudskoj praksi Suda, isključuje nadležnost nacionalnih sudova za nadzor zakonitosti postupaka imenovanja sudaca, uključujući KRS-ove rezolucije kojima se predlažu kandidati za to imenovanje, i za odlučivanje o

nepravilnostima u tim postupcima. Isto tako, poljski Ustavni sud presudom od 14. srpnja 2021. povrijedio je to načelo time što je odbio priznati obvezujući učinak privremenih mjera koje je Sud odredio u pogledu ustroja i nadležnosti poljskih sudova i postupka pred tim sudovima.

Sporne presude također dovode u pitanje bitna obilježja pravnog poretka Unije jer se njima odbijaju načela autonomije, nadređenosti, djelotvornosti i ujednačene primjene prava Unije, kao i načelo obvezujućeg učinka sudske prakse Suda, čime se poljskim tijelima javne vlasti onemogućuje da primjenjuju pravila primarnog prava Unije.

Sud podsjeća na to da se **Poljska ne može pozivati na svoj ustavni identitet** kako bi izbjegla poštovanje zajedničkih vrijednosti iz članka 2. UEU-a, kao što su to vladavina prava, djelotvorna sudska zaštita i neovisnost pravosuđa. Naime, na tim se vrijednostima temelji sam identitet Unije, kojoj je Poljska svojevrijedno pristupila. **Nakon pristupanja te se vrijednosti konkretiziraju pravno obvezujućim obvezama kojih se države članice ne mogu osloboditi.**

Osim toga, **nacionalni sudovi ne mogu jednostrano odrediti opseg i ograničenja nadležnosti dodijeljenih Uniji.** Ta pitanja nužno uključuju tumačenje prava Unije i u pravosudnom sustavu Unije uspostavljenom Ugovorima spadaju isključivo u nadležnost sudova Unije. Konkretno, autonomiji i djelotvornosti pravnog poretka Unije protivi se svaki vanjski nadzor odluka Suda u izvršavanju njegove isključive nadležnosti za konačno i obvezujuće tumačenje prava Unije i nadzor zakonitosti akata Unije. Moguće dvojbe nacionalnih sudova u pogledu opsega nadležnosti Unije ili valjanosti pravnog akta Unije, bilo zbog prekoračenja nadležnosti Unije ili zbog kršenja zahtjeva nametnutog Uniji da poštuje nacionalni identitet država članica⁷, mogu se riješiti samo u kontekstu dijaloga sa Sudom u okviru prethodnog postupka. To vrijedi čak i ako se te dvojbe odnose na tumačenje prava Unije koje provodi Sud.

Naposljetku, Sud zaključuje da su prilikom imenovanja triju sudaca poljskog Ustavnog suda u prosincu 2015. i njegove predsjednice u prosincu 2016. prekršena temeljna pravila o postupcima imenovanja u Poljskoj. Stoga **poljski Ustavni sud ne ispunjava zahtjeve zakonom ustanovljenog, neovisnog i nepristranog suda u smislu prava Unije.**

NAPOMENA: Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku.

Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima prenosi direktivu, Sud može, na Komisijin prijedlog, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjeloviti tekst, i ovisno o slučaju, kratak prikaz presude](#) objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s objave presuda dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Utvrđeno u članku 19. stavku 1. drugom podstavku UEU-a

² Presude Suda od 2. ožujka 2021., A.B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), [C-824/18](#) (vidjeti priopćenje za medije br. [31/21](#)) i od 6. listopada 2021., W. Ž. (Vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove pri Vrhovnom sudu – imenovanje), [C-487/19](#) (vidjeti priopćenje za medije br. [173/21](#))

³ Rješenjem Suda od 8. travnja 2020., Komisija/Poljska (Sustav stegovnih mjera za suce), [C-791/19 R](#) (vidjeti priopćenje za medije br. [47/20](#)) Poljsku se obvezalo da obustavi primjenu odredbi kojima se Disciplinskom vijeću Vrhovnog suda daje nadležnost za odlučivanje u stegovnim predmetima koji se

odnose na suce. Cilj te mjere bio je zaštititi pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, s obzirom na to da su neovisnost i nepristranost Disciplinskog vijeća dovedene u pitanje.

⁴ Vidjeti Komisijino [priopćenje za medije](#).

⁵ U prosincu 2015. osmi saziv parlamenta izabrao je tri osobe koje će zamijeniti suce kojima je istekao mandat, iako je sedmi saziv u listopadu 2015. već izabrao tri druga suca na iste dužnosti. U svojim presudama od 3. i 9. prosinca 2015. poljski Ustavni sud presudio je da je izbor triju sudaca od strane osmog saziva parlamenta protivan Ustavu. Međutim, tri osobe izabrane u prosincu 2015. položile su prisegu pred poljskim predsjednikom i bile su ovlaštene obnašati dužnost, dok suci izabrani u listopadu 2015. nisu mogli preuzeti dužnost.

⁶ Opća skupština za nominaciju kandidata za tu dužnost sazvana je na dan kad se trebala održati, ali joj pritom nisu prisustvovali svi suci Ustavnog suda (jedan je bio odsutan). Od četrnaestero prisutnih sudaca, osmero je odbilo sudjelovati u glasovanju i zatražilo je da se ono odgodi kako bi mogao prisustvovati i petnaesti sudac. Kandidatkinja za predsjednika, koju je naknadno imenovao predsjednik Poljske, izabrana je s pet glasova, uključujući glasove troje sudaca čije su nominacije već bile osporene. Međutim, presuđeno je da je predlaganje kandidata koje nije podržala većina sudaca suprotno poljskom Ustavu.

⁷ Na temelju članka 4. stavka 2. UEU-a